

Systemutvikling (Software Engineering)

TDT 4110 IT Grunnkurs
Professor Guttorm Sindre

Læringsmål og pensum

- Mål
 - Lære å lage større og sammensatte programmer
- Pensum
 - Pythonboka kap. 1-9, 12
 - Teorikapitlet om "Software Engineering"

Programmering av systemer

- Lage et lite “system” som består av flere deler.
- Bruke mye av det vi har lært:
 - Kontrollstrukturer
 - if, while, for
 - Funksjoner og moduler
 - Datatyper og datastrukturer
 - Tall, strenger, lister, tupler, mengder, dictionary
 - Filer
 - Unntaksbehandling

CASE: bondesjakkspill

- For at eksemplet ikke skal bli for stort: **begrensninger**
 - Simpelt tekstlig brukergrensesnitt
 - Begge spillerne må sitte ved samme datamaskin
 - Kun to menneskelige spillere, ingen maskinspiller
- Med mer tid / høyere ambisjonsnivå ville vi ha lagt til
 - Grafisk brukergrensesnitt
 - Mulig å spille mot andre over nettet
 - På flere ulike typer utstyr (PC, nettbrett, mobiltelefon, ...)
 - Maskinspiller med valgbar vanskegrad

CASE: bondesjakkspill

- Funksjonelle krav:
 - F1: Brukerne skal kunne spille partier
 - utføre lovlige trekk
 - se brettet oppdatert etter hvert trekk
 - F2: Programmet skal oppdage om noen har vunnet
 - F2: Brukerne skal kunne lagre et parti på fil
 - F3: Brukerne skal kunne hente fram parti fra fil
 - F4: Brukerne skal kunne spille videre på et uferdig parti
 - F5: Brukerne skal kunne se gjennom et parti trekk for trekk
 - F6: Bruker skal kunne få fram statistikk
 - Hvem har spilt, antall partier, seire og tap

Hvordan analyserer vi problemet?

- Analysen kan svare på følgende spørsmål:
 - Hvilke data trenger vi å ta vare på?
 - Hvordan kan vi ta vare på dem?
 - Hvilke datatyper eller datastrukturer kan vi bruke?
 - Hvordan skal vi dele opp systemet i funksjoner og moduler?
 - Hvordan er kontrollflyten i systemet?

Dataanalyse

- Dataene vi skal håndtere i dette systemet er
 - Navn på spillere
 - Partiene som spilles
 - Trekkene
 - Hvem som vant og tapte (spillernavn)
 - Brettposisjonen til en hver tid

Dat typer og datastrukturer

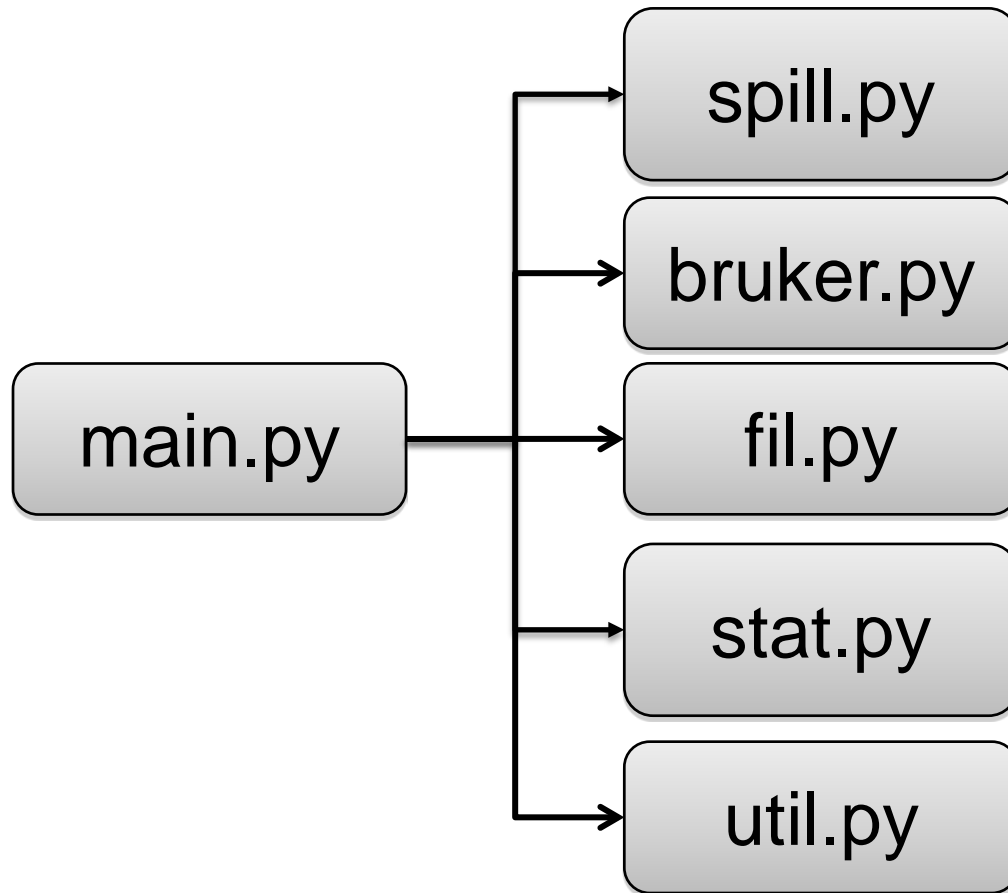
- Hvilke datatyper passer for informasjonen:
 - Spillernavn: streng
 - Parti: liste med to spillernavn og deretter alle trekkene
 - Trekk: tuppel (Rad, Kolonne)
 - Rad, Kolonne: heltall
 - Hvilket trekk som ble gjort (X, O)? (Unødvendig, alltid annet hvert trekk)
 - Brettposisjon: 2D-liste (liste av lister)
 - Hver «rute»: blank, X eller O
 - NB: det vi viser brukeren, trenger ikke være det samme som vi har i datastrukturen. Kan f.eks.
 - Vise på skjermen `'-'`, `'X'`, `'O'`
 - Lagre 0, 1, -1
 - Vise: det som er lettest for brukeren å forstå
 - Lagre: det som tar minst lagerplass / er lettest å prosessere

Hvilke moduler trenger vi?

- Hovedmodul `main.py`
 - Starter programmet
 - Overordnet funksjonaliteten uten å gå i detaljer
 - importerer andre moduler, kaller funksjonene deres
 - viser overordnet prosess for systemet
- Modul for brukergrensesnittet `bruker.py`
 - All lesing fra tastatur og skriving til skjerm
 - Skal kun måtte endre her for å skifte UI
- Modul for filbehandling `fil.py`
 - All lesing fra og skriving til fil
 - Skal kun måtte endre her for å skifte lagringsmåte
- Moduler for å unngå for mye detaljer i `main.py`
 - Modul for spill-logikken `spill.py`
 - Modul for statistikk `stat.py`
 - Modul for hjelpefunksjoner `util.py`

Hvilke moduler trenger vi?

- Systemet består nå altså av følgende moduler:

Hvordan er flyten i systemet?

- Hovedmodulen:
 - Gi startinfo
 - Så lenge bruker ikke velger avslutt:
 - Motta menyvalg fra brukeren
 - Hvis valget er gyldig og mulig å utføre:
 - Utfør det
 - Gi sluttinfo

Hvordan er flyten i systemet?

- Spille parti:
 - Initialiser brettet
 - Uten trekk hvis nytt parti
 - Med tidligere utførte trekk hvis fortsettelse av avbrutt parti
 - Så lenge ingen har vunnet og ingen har avbrutt
 - Les inn lovlig trekk
 - Utfør trekket
 - Hvis vunnet: lagre resultat

Moduler

- Vi skal nå se på hvordan vi kan implementere (programmere) systemet ved hjelp av modulene

main.py

spill.py

stat.py

bruker.py

fil.py

util.py

Oppgave:

- Nytt krav: Hvis '**CPU**' skrives inn som navn på en av spillerne, skal denne spilles av maskinen
 1. Finn ut **HVOR** i koden vi må gjøre endringer for å få til dette...
 2. Prøv å skriv noen få kodelinjer så maskinen trekker
 - trenger ikke være gode trekk

Oppsummering

- I utvikling av systemer bør man dele opp programmet i flere deler, for eksempel ved hjelp av moduler.
- Før man skriver kode for et system, bør man skrive opp kravene til systemet, samt lage en skisse for inndeling av moduler og flyten igjennom programmet.
- Man kan angripe problemet på to ulike måter:
 - Top-down: Ser på overordnet struktur først, så detaljer
 - Bottom-up: Ser på detaljer først og deretter overordnet struktur
- Skill ut brukergrensesnitt, filbehandling, hjelpefunksjoner og hovedprogram.